

**Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка**

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра дошкільної і початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

інституту педагогіки і психології

Навчально-наукового

Світлана КОНДРАТЮК

28 січня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Виробнича педагогічна практика в ЗЗСО
(початкові класи)**

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **013 Початкова освіта**

освітня програма Початкова освіта

Мова навчання *українська*

Погоджено науково-методичною
комісією ННПП

«21» січня 2025 р.

Голова

Юлія БОНДАРЕНКО

док. пед. наук, професор

Суми – 2025

Розробники:

Білер О.С., канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри дошкільної і початкової освіти

Протокол № 6 від 26 січня 2024 р.

Завідувач кафедри
канд. пед. наук, доцент

Наталія ПАВЛУЩЕНКО

ОПИС ПРЕДМЕТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика практики	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 12	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 360		2-й	2-й
		Вид контролю: залік	

Мета виробничої педагогічної практики: продовжувати формування інтегральної, загальної і фахової компетентностей підготовки вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти студентів у процесі здійснення професійних обов'язків майбутніх учителів початкових класів; розвивати творчу ініціативу, здатність до виконання усіх функцій вчителя початкових класів, до організації освітнього процесу в початковій школі відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, а також розвивати гнучке професійне мислення, креативний підхід до використання ідей прогресивних концепцій та інноваційних технологій навчання і виховання учнів початкових класів; розвивати у здобувачів поглиблений інтерес до початкової освіти для подальшого навчання і творчого розвитку

Завдання виробничої педагогічної практики:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями ЗЗСО (напрямами діяльності та специфікою роботи);
- практикувати планування та проведення уроків з використанням методик викладання різних дисциплін початкової школи, використовуючи

творчі підходи та інноваційні методи та ураховуючи індивідуальні особливості учнів.;

- практикувати проведення інтегрованих уроків, поєднуючи знання з різних предметів для створення цілісної картини світу в учнів;

- розробляти та використовувати дидактичні матеріали, наочніть відповідно до вимог навчальної програми у тому числі з використанням хмарних технологій;

- створювати сприятливий психологічний клімат, партнерську взаємодію з учнями молодших класів;

- організовувати та проводити позакласні виховні заходи, ранкові зустрічі тощо;

- проводити індивідуальні консультації з учнями та їх батьками, брати участь у батьківських зборах;

- проводити регулярний самоаналіз педагогічної діяльності з метою виявлення і усунення недоліків;

- сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти цілісного бачення організації освітнього процесу в початковій школі на засадах НУШ;

- розвивати професійні якості майбутніх вчителів: відповідальність, гнучкість, креативність, здатність до самовдосконалення через дослідження новітніх підходів у педагогіці початкової школи;

- відвідувати методичні семінари, тренінги, майстер-класи для підвищення професійної компетентності у межах ЗЗСО і поза ним.

У результаті проходження виробничої практики у студента-практиканта мають бути сформовані програмні компетентності та відповідні програмовані результати навчання (відповідно освітньо-професійної програми Початкова освіта):

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.
Загальні компетентності (КЗ)	ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
	ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

	ЗК-4. Здатність працювати в команді.
	ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
	ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фхові) компетентності (СК)	СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.
	СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.
	СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.
	СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.
	СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.
	СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.
	СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.
	СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
	СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.
	СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.
	СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.
	СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах

	партнерської взаємодії в умовах початкової школи.
	СК-13. Здатність здійснювати виховну діяльність в позакласній роботі відповідно до культурних надбань нації загалом, регіону зокрема й інтересів і потреб особистості; планувати, проектувати й організовувати позакласні виховні заходи.
	СК-14. Здатність до самоаналізу, самовдосконалення та підвищення якості професійної діяльності.
	СК-15. Здатність орієнтуватися в культурно-історичних особливостях регіону, з подальшим використанням отриманих знань в професійній діяльності.

Передумови для виробничої педагогічної практики в ЗЗСО

Опановуючи зазначений перелік компетентностей, студенти мають актуалізувати знання з курсів: *Загальна педагогіка, Загальна психологія, Вступ до спеціальності, Теорія початкової освіти, Теорія та методика вихованої роботи в початковій школі, Вікова та педагогічна психологія.* Також студенти пройшли усі попередні види *педагогічної практики.*

Результати проходження виробничої педагогічної практики в ЗЗСО

ПР-01	Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
ПР-02	Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.
ПР-03	Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.
ПР-04	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.
ПР-05	Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.
ПР-06	Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.
ПР-07	Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08	Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
ПР-09	Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими учнями результатами.
ПР-10	Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.
ПР-11	Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.
ПР-12	Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.
ПР-13	Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.
ПР-14	Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.
ПР-15	Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.
ПР-16	Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.
ПР-17	Організовувати та здійснювати виховну діяльність в позакласній роботі з урахуванням культурних надбань регіону й інтересів і потреб особистості.
ПР-18	Планувати та реалізовувати заходи щодо самовдосконалення та підвищення якості професійної діяльності.
ПР-19	Збирати, інтерпретувати та застосовувати культурні надбання регіону в освітньому процесі початкової школи.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100 А	Індивідуальний план студента з педагогічної практики виконано повністю. Студент систематично виготовляв допоміжні засоби навчання для уроків, виявляючи творчий підхід до їх розробки. Студент подав звітну документацію в повному обсязі й вчасно. Документацію з щодо виконання завдань практики, індивідуальне дослідницьке завдання з

	педагогіки психології, а також з основних напрямів оцінено класним керівником, методистом і керівником практики на «відмінно», відповідно до встановлених критеріїв.
82-89 В	Індивідуальний план студента з педагогічної практики виконано повністю. Студент систематично виготовляв допоміжні засоби навчання для уроків, виявляючи творчий підхід до їх розробки. Студент подав звітну документацію в повному обсязі й вчасно. Документацію з щодо виконання завдань практики, індивідуальне дослідницьке завдання з педагогіки та психології, а також з основних напрямів оцінено класним керівником, методистом і керівником практики на «відмінно» та «добре», відповідно до встановлених критеріїв
74-81 С	Індивідуальний план студента з педагогічної практики виконано повністю. Студент досить часто виготовляв допоміжні засоби навчання для уроків. Практикант подав звітну документацію вчасно, але не в повному обсязі. Документацію з щодо виконання завдань практики, індивідуальне дослідницьке завдання з педагогіки та психології, а також з основних напрямів оцінено класним керівником, методистом і керівником практики на «добре», відповідно до встановлених критеріїв
64-73 D	Індивідуальний план студента з педагогічної практики виконано не повністю, але не менше ніж на 75%.. Студент іноді виготовляв допоміжні засоби навчання для уроків. Практикант подав звітну документацію не вчасно та не в повному обсязі. Документацію з щодо виконання завдань практики, індивідуальне дослідницьке завдання з педагогіки та психології, а також з основних напрямів оцінено класним керівником, методистом і керівником практики на «добре» та «задовільно», відповідно до встановлених критеріїв
60-63 Е	Індивідуальний план студента з педагогічної практики виконано не повністю, але не менше ніж на 50%.. Практикант подав звітну документацію не вчасно та не в повному обсязі. Документацію з щодо виконання завдань практики, індивідуальне дослідницьке завдання з педагогіки та психології, а також з основних напрямів оцінено класним керівником, методистом і керівником практики на «задовільно», відповідно до встановлених критеріїв
35-59 FX	Індивідуальний план студента з педагогічної практики виконано не повністю.. Практикант подав звітну документацію не вчасно та не в повному обсязі. Документацію з щодо виконання завдань практики, індивідуальне дослідницьке завдання з педагогіки та психології, а також з основних напрямів оцінено класним керівником, методистом і керівником практики на «задовільно» та «незадовільно», відповідно до встановлених критеріїв
1-34 F	Індивідуальний план студента з педагогічної практики не виконано. Звітну документацію не подано. Індивідуальне дослідницьке завдання з педагогіки та психології, а також з основних напрямів не виконано.

Підсумки виробничої педагогічної практики студентів 4 курсу підводяться на підсумковій конференції за участі всіх студентів-практикантів, а також на засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

ОБ'ЄКТОМ педагогічної практики є здобувачі початкової школи.

Напрями діяльності студентів-практикантів

I. Навчальний.

Цей напрямок діяльності передбачає закріплення на практиці здобутих теоретичних знань з методики навчання освітніх галузей початкової школи, а також з педагогіки, психології, інноваційних методик і технологій тощо.

Види діяльності:

- ознайомлення із змістом роботи вчителя молодших класів, з особливостями організації освітнього процесу конкретного класу, роботою вихователя, вчителів-предметників;
- вивчення методичного фонду класу, школи, технічних, наочних засобів навчання;
- ознайомлення з календарно-тематичними планами, конспектами уроків вчителя;
- складання власного індивідуального плану освітньої діяльності на весь період педагогічної практики;
- розробка уроків, проведення уроків та їх аналіз;
- відвідування консультацій методистів з підготовки та проведення уроків, виховних заходів з предмету;
- проведення відкритих уроків з усіх галузей початкової освіти;
- відвідування, аналізування відкритих уроків, виховних заходів з предмету;
- аналізування проведених власних пробних уроків;

- складання конспектів всіх проведених уроків за період практики;
- розроблення, підготовка, організація, проведення відкритого виховного заходу. самоаналіз заходу;
- планування й проведення позакласних занять;
- робота з шкільною документацією;
- виготовлення дидактичних матеріалів, наочних засобів до запланованих уроків та виховних занять;
- індивідуальна робота з учнями, що відстають у навчанні;
- ведення записів у педагогічному щоденнику (щоденні спостереження, самоаналіз проведеної навчально-виховної роботи, щотижневий звіт та планування на наступний тиждень);
- участь у проведенні педагогічних семінарів, методичних об'єднань вчителів, відвідування відкритих уроків вчителів та практикантів;
- проведення індивідуальної роботи зі здобувачами та батьками, а також участь у батьківських зборах;
- ознайомлення з роботою асистента учителя та методикою роботи вчителя з дітьми з особливими потребами (за можливістю);
- вивчення досвіду кращих вчителів школи;
- робота з методичною, науковою літературою;
- оформлення методичних розробок відкритих уроків;
- написання самоаналізу проведених уроків.

II. Виховний

Педагогічна практика у школі створює гармонійні умови для подальшого розвитку і закріплення, удосконалення педагогічних вмінь здобувачів вищої освіти, формування їх нових практичних вмінь та навичок. Передбачається більш глибоке оволодіння методикою вивчення дитячого колективу, окремих учнів, методикою виховної роботи з учнями початкових класів.

Види роботи:

- планування виховних заходів (з естетичного, екологічного, морального, фізичного, трудового виховання);
- підготовка й проведення відкритого виховного заходу та оформлення методичної розробки цього заходу. самоаналіз проведеної роботи;
- індивідуальна робота з окремими учнями;
- відвідування методичних семінарів, присвячених проблемам виховання учнів початкових класів;
- виконання творчих педагогічних завдань (анкети, бесіди, спостереження);
- опрацювання методичної літератури;

– ознайомлення з планом виховної роботи класного керівника, вихователя ГПД, керівників гуртків та здійснення професійної діяльності у відповідності до них.

III. Дослідницький

Передбачається можливість проведення педагогічного експерименту з теми дослідження, підготовка до написання курсової роботи з методик початкової школи та/або наукової роботи здобувачів вищої освіти. Наукові нароби мають бути основані на фактичному матеріалі, одержаному шляхом проведення експерименту.

Види діяльності:

- вибір теми дослідження чи формулювання наукової гіпотези;
- повторення теоретичного матеріалу з основ наукових досліджень;
- з'ясування науково-логічного апарату педагогічного дослідження (мета, предмет, об'єкт, завдання);
- складання й погодження з науковим керівником, календарного плану спостережень, постановки дослідження й оформлення кожного розділу наукового доробку;
- робота з методичною, науковою літературою. Підбір літератури з теми дослідження;
- проведення практичної частини дослідження чи апробація теоретичних напрацювань;
- аналіз отриманих результатів (бесід, анкет, опитувань, тестів, спостережень, продуктів творчої самостійної діяльності учнів тощо);
- відвідування індивідуальних консультацій наукового керівника;
- самоаналіз власної роботи з дослідження обраної педагогічної проблеми.

IV. Особистісно-розвивальний

Педагогічна практика є однією з форм самостійної роботи здобувачів вищої освіти, у якій розвиваються самостійність, самоаналіз, самоконтроль і відповідальність майбутнього вчителя початкових класів, а також його свідоме ставлення до професійної діяльності.

Види діяльності:

- планування процесу саморозвитку, вдосконалення творчих здібностей;
- заповнення таблиці проведення обов'язкових уроків, запланованих на період виробничої педагогічної практики;
- аналіз та рефлексія після проведених уроків, робота над усуненням недоліків;
- оформлення самоаналізу результатів власної педагогічної діяльності;
- проведення анкетування, тестування з метою визначення власного творчого потенціалу, стилю педагогічного спілкування. Аналіз отриманих результатів;

- удосконалення індивідуального стилю педагогічного спілкування;
- відвідування консультацій методистів, вчителів, наукового керівника;
- виконання завдань для самоконтролю та самоперевірки;
- написання звіту про проходження виробничої педагогічної практики у початковій школі.

Вимоги до проходження практики

1. Перед проходженням педагогічної практики студенту необхідно пройти повне медичне обстеження та ознайомитися з:
 - програмою практики;
 - методичними рекомендаціями щодо проведення уроків, виховних заходів;
 - схемами аналізу, самоаналізу проведених уроків та виховних заходів;
 - вимогами до проведення дослідницької роботи;
 - критеріями оцінювання успіхів практикантів;
 - критеріями формального та неформального оцінювання учнів початкових класів;
 - з обов'язками студентів-практикантів;
 - вимогами до сучасного уроку.
2. Здобувачі вищої освіти, що не звітували відповідальному методисту про стан підготовки до проходження практики, не отримали допуску до проходження практики, не мають права розпочинати роботу в школі. Необхідно підготувати матеріали, що запропоновані методистами з фаху, до проходження практики
3. Норма класно-урочних, позакласних занять, заходів має бути виконана кожним практикантом у повному обсязі.
4. Кожен студент проводить уроки з усіх галузей початкової освіти.
5. Студенти обов'язково відвідують консультації кожного методиста з різних дисциплін, звертаються за порадою, методичною допомогою до методистів та вчителя-класного керівника.
6. Перед проведенням відкритих уроків чи виховних заходів практикант обов'язково має подати на перевірку чернетку майбутнього уроку, виховного заходу вчителю й методисту на перевірку.
7. За допомогою наукового керівника спланувати етапи дослідницької роботи та строки її виконання.
8. Грамотно, охайно оформити всю звітну документацію
9. Щодня вести записи в педагогічному щоденнику, зазначаючи весь спектр роботи за день.
10. До кожного уроку, виховного заходу ретельно готуватися, розробляючи розгорнутий план-конспект заняття.
11. Вчасно повідомити методистам план-графік проведення відкритих уроків, розклад уроків класу.

12. Відвідувати відкриті уроки, приймати участь у педагогічних нарадах, батьківських зборах.

Нормування навчальних навантажень

Виробнича педагогічна практика (початкові класи) реалізується на 4 курсі і триває 8 тижнів. Протягом цієї практики студенти мають оволодіти такими вміннями:

- планувати уроки, виховні заходи;
- розробляти конспекти уроків, позакласних та позашкільних виховних занять;
- творчо підходити до підготовки та проведення занять, працювати з методичною літературою, орієнтуватися в навчальних програмах з різних галузей початкової школи;
- виготовляти дидактичні, наочні засоби навчання до уроків, позакласних і позашкільних занять;
- обирати найбільш елективні форми, методи, прийоми проведення уроків, позакласних і позашкільних заходів з урахуванням особливостей психофізичного розвитку учнів молодшого шкільного віку;
- проводити діагностику рівня розвитку особистості й цілого дитячого колективу, сформованості знань, вмінь, навичок школярів, мотивації їх навчання;
- здійснювати самоаналіз результатів власної педагогічної діяльності;
- аналізувати проведені уроки, виховні заходи;
- самостійно, швидко підбирати методичний матеріал з необхідної теми, правильно скласти бібліографічний список літератури, якою користувались протягом проходження практики та написання науково-дослідної роботи;
- грамотно формулювати науково-логічний апарат власного науково-педагогічного дослідження, володіти основними методами педагогічного експерименту;
- прогнозувати, організовувати та здійснювати процес власного удосконалення, самовиховання, саморозвитку необхідних професійних здібностей;
- організовувати й проводити індивідуальну навчально-виховну роботу з окремими учнями;
- перевіряти зошити, щоденники, продукти творчої роботи учнів, працювати з класним журналом, складання індивідуального плану виховної роботи в конкретному класі;
- допомога класному керівникові, вихователю ГПД (групи продовженого дня) у всіх видах їх професійної діяльності;
- відвідування (аналізування) уроків виховних заходів, проведених іншими студентами

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Організаційно-ознайомлювальний (I тиждень)

На передодні за 1-7 днів до початку проходження практики студенти очно або дистанційно беруть участь в настановній конференції, знайомляться з організаційними аспектами практики її змістом, завданнями, програмою проходження практики, обсягом та порядком проведення заходів, рекомендаціями щодо ведення щоденника практики та робочих записів, оформлення звітної документації. Обирається та/або уточнюється база проходження практики.

У перший день проходження практики в закладі освіти, який визначений як база проходження практики, здійснюється закріплення студентів за класами початкової школи і призначення вчителя-наставника, який є вчителем початкових класів в закріпленому за практикантом класі.

Протягом першого тижня студенти виконують такі види роботи:

- ознайомлюються очно або дистанційно із базою проходження практики, її матеріально-методичним забезпеченням, адміністрацією закладу, педагогічним та учнівським колективами (вивчають сайт освітнього закладу);
- вивчають та аналізують представлену на сайті документацію закладу освіти, а саме: розклад уроків та дзвінків, програми, підручники, календарно-тематичне планування, план виховної роботи вчителя початкових класів;
- ознайомлюються із посадовими обов'язками вчителя початкових класів;
- беруть участь у складанні календарного плану роботи вчителя початкових класів на 2 місяці;
- розробляють календарний графік проходження практики.

Визначений графік узгоджується з керівником практики кафедри дошкільної і початкової освіти;

- спостерігають за роботою вчителя-наставника та інших вчителів ЗЗСО, в очному або дистанційному режимі, складають аналіз відвіданих уроків у щоденнику спостережень, один з яких подають деталізовано на оцінювання керівнику практики;

- знайомляться з графіком проведення педради і методичних об'єднань, тематикою, що на них обговорюється, відповідно графіку беруть участь в їх підготовці і проведенні;

- спостерігають за класним колективом для складання вихідної психолого-педагогічної характеристики класного колективу.

Усі отримані результати аналітичної діяльності практикант фіксує у щоденнику практики та відповідних додатках до документації.

Упродовж першого тижня виробничої практики студенти активно вивчають особливості організації освітнього процесу в початковій школі, діяльність вчителя початкових класів.

Допомога вчителю початкових класів в організації і здійсненні освітнього процесу (II тиждень)

На другому тижні виробничої практики основною функцією практиканта є допомагати вчителю початкових класів в організації і здійсненні освітнього процесу.

Це передбачає виконання наступних видів роботи:

- допомагають вчителю у плануванні освітньої діяльності учнів початкових класів відповідно до календарного плану;
- допомагають вчителю у проєктуванні змісту уроків, з використанням ефективних методів і засобів навчання з урахуванням режиму проведення – очно, дистанційно або змішано;
- допомагають вчителю у виготовленні наочних посібників та/або демонстраційних матеріалів до уроку з урахуванням режиму його проведення – для очного, дистанційного або змішаного навчання;
- проєктують окремі фрагменти уроку для їх проведення в очному, дистанційному або змішаному форматах – дидактичні ігри, інтерактивні вправи, фізкультхвилинки, динамічні паузи тощо.

Упорядковують їх для звіту як добірку;

– проводять окремі фрагменти уроку (очно, дистанційно або змішано): мотивацію до навчальної діяльності, фізкультхвилинку, динамічні паузи, дидактичні ігри та вправи, інтерактивні вправи, рефлексію тощо;

– систематично переглядають освітні ресурси для пошуку дидактичних матеріалів до уроків, виховних і позакласних заходів орієнтованих на учнів початкової школи (в залежності від класу проходження практики), що представлені у відкритому доступі, впорядковують добірку з посиланнями на електронні ресурси яку розміщують на он-лайн дошці Padlet і/або Lino it, що є доступною для однокласників (покликання на ресурс надає керівник практики на настановній конференції);

– продовжують спостерігати за роботою вчителя-наставника та інших вчителів ЗЗСО, в очному, дистанційному або змішаному режимі і складають аналіз відвіданих уроків та виховних заходів;

– відповідно до плану роботи вчителя з батьками, узгодити напрям діяльності і підготувати необхідні матеріали: анкети і/або бесіди, і/або інформаційні повідомлення тощо;

– разом із вчителем та керівником практики визначити тему для доповіді на методоб'єднанні, у межах його плану роботи ЗЗСО.

Практикування на посаді вчителя початкових класів (III – VIII тижні)

Починаючи з третього тижня практики студенти в повному обсязі виконують функцію вчителя початкових класів: організовують і проводять уроки відповідно до календарного плану, а також виховні і позакласні заходи. З третього до восьмого тижнів практиканти виконують такі види роботи:

- планують освітню діяльність відповідно до календарного плану;

- виготовляють наочні посібники та/або демонстраційні матеріали до уроку з урахуванням режиму його проведення
- для очного, дистанційного або змішаного навчання;
- добирають оптимальні форми організації навчання відповідно конкретних умов;

- проєктують зміст уроків, з використанням ефективних методів і засобів навчання з урахуванням режиму проведення – очно, дистанційно або змішано. Результат представляють у вигляді конспекту уроку;– проводять спроектовані уроки в залежності від режиму навчання в такій кількості:

- ✓ українська мова та читання – 24 уроків,

- ✓ іноземна мова – 16 уроків (з яких 4 спостерігати),

- ✓ математика – 18 уроків,

- ✓ я досліджую світ – 12 уроків (реалізувати уроки за такими освітніми галузями: природнича, соціальна і здоров'язбережувальна спостерігати, громадянська та історична),

- ✓ інформатика – 8 уроки (з яких 2 спостерігати);

- ✓ дизайн і технології – 6 уроки,✓ мистецтво – 6 уроки,

- ✓ фізична культура – 12 уроків.

- здійснюють аналіз відео-/теле- уроків, уроків вчителя та самооцінку конспектів уроків з метою їх подальшого удосконалення.складають самоаналіз 6 уроків на оцінювання;

- проєктують зміст 4 виховних заходів і 2 позакласних заходіввідповідно до плану роботи класу з урахуванням режиму проведення очноабо дистанційно. Результат представляють у вигляді конспекту заходу.

- проводять спроектовані заходи;

- систематично переглядають теле-/відеоуроки для початковоїшколи (в залежності від класу проходження практики), що представлені увідкритому доступі, впорядковують добірку з посиланнями на електронніресурси яку розміщують на он-лайн дошці Padlet і/або Lino it, що єдоступною для однокласників (покликання на ресурс надає керівникпрактики на наставній конференції);

- разом із вчителем, відповідно до обраної теми готують доповідіна методоб'єднанні, результати якої презентують відповідно до графікузапланованих зустрічей.– у кінці восьмого тижня переглядають вихідну психолого-педагогічну характеристику класного колективу та коректують їївідповідно отриманого досвіду роботи в ньому;

- роботу на уроках і під час проведення інших заходів фіксуютьна світлинах, для подальшого впорядкування звіту практики.

Уся звітна документація в електронному вигляді надається методисту для розміщення на платформі Moodle.

3. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

3.1. Перелік звітної документації з виробничої педагогічної практики (початкові класи).

1. Звіт про проходження виробничої педагогічної практики початковій школі.
2. Атестаційний лист (завірений підписом директора та круглою печаткою).
3. Характеристика студента-практиканта (у друкованому вигляді, підписується вчителем класу/завучем/директором), завірена печаткою школи (квадратною).
4. Щоденник практики:
 - адміністрація школи;
 - розклад уроків, дзвінків, список учнів класу;
 - план навчально-виховної роботи вчителя; – індивідуальний план навчально-виховної роботи студента;
 - щоденні записи (відвідування уроків, проведення уроків, виховних заходів, допомога класному керівникові, позакласна робота з предмету, позакласна робота).
 - щотижневе планування роботи (навчальна, виховна, методична, факультативна, дослідницька робота, відвідування педагогічних семінарів, консультацій методистів тощо);
 - щотижневий звіт з проведеної роботи;
 - психолого-педагогічна характеристика окремого учня;
 - аналіз проведених уроків, заходів, бесід, індивідуальних занять тощо;
 - навчально-методична робота з літературою (список використаних джерел, конспектування, тезування статей, підбір віршів, казок, оповідань, музичних та художніх творів).
5. Конспект проведених уроків (окремий документ чи зошит).
6. Таблиця проведених уроків, запланованих на період виробничої практики відповідно до щотижневого планування.
7. Методична розробка виховних позакласних та позашкільних заходів відповідно до щотижневого планування.
8. Звіт про проведення дослідницької роботи.
9. Методична розробка відкритих уроків.
10. Відеозаписи уроків, майстер-класів, навчальних проєктів тощо.
11. Психолого-педагогічна характеристика класного колективу.
12. Психолого-педагогічна характеристика окремого учня.
13. Добірка теле-/відео уроків, дидактичних матеріалів до уроків, виховних і позакласних заходів орієнтованих на учнів початкових класів, що представлені у відкритому доступі, з посиланнями на електронні ресурси, впорядкована і розміщена на он-лайн дошці Padlet і/або Lino it.
14. Результати індивідуальної роботи з учнями та роботи з батьками.

15. Доповіді для методоб'єднання.
16. Фото і відео матеріали до звіту.

3.2. Перелік звітної документації з виробничої педагогічної практики (початкові класи) для здобувачів, що офіційно працюють на посаді вчителя початкових класів більше 6 місяців.

1. Копія трудової книжки завіреної мокрою печаткою та підписом директора ЗЗСО
2. Характеристика на здобувача як на фахівця (тобто вчителя початкових класів) завіреної мокрою печаткою та підписом директора (завуча) ЗЗСО.
3. Фото і відео матеріали до звіту

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Білер О.С., Васько О.О., Кондратюк С.М. Павлушенко Н.М. Педагогічна практика бакалаврів початкової освіти: наставництво, професійна ідентичність, розвиток власної педагогічної траєкторії: навчально-методичний посібник. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка. 2024. 154 с.
2. Волощук І.С. Методи розвитку творчих здібностей учнів молодшого шкільного віку. Рідна школа. 1988. № 6.
3. Гуманізація процесу навчання в школі: Навчальний посібник / За ред. С.П. Бондар. К.: Стилос, 2001.
4. Кобзар Б.С. Класний керівник. К.: Інститут проблем виховання АПН України, 2000.
5. Педагогічна практика. Навч.-метод. посібник / За ред. А.А. Сбруєвої та М.П. Кононенко. Суми: СумДПУ, 1999.
6. Практична педагогіка виховання: Посібник з теорії та методики виховання / За ред. М.Ю. Красовицького. К.: Івано-Франківськ: Плай, 2000.
7. Червинська І.Б. Методика виховної роботи: навч.-метод. комплекс. Ч.1. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ: Плай, 2005.
8. Червинська І.Б. Педагогічна практика у початковій школі. Щоденник обліку роботи з педагогічної практики. Івано-Франківськ: Гостинець, 2006.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт МОН України. – <http://www.mon.gov.ua/ua/>
2. Курс «Благополуччя дітей і педагогів: дієві інструменти та практики психосоціальної підтримки». URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/proekt-lego-spriyannya-osviti-v-ukrayini/kurs-blagopoluchchya-ditej-i-pedagogiv-diyevi-instrumenti-ta-praktiki-psihosocialnoyi-pidtrimki>
3. Нова українська школа: концептуальні засади реформування Середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>